

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnštvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Napreja«, Krško.
Ček. rač. začasno št. 13.321.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din,

Oglaš: prostor 1x87 mm 1 Din.
Maliloglaš: beseda 50 p, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisajte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Pacifizem, katolicizem in nasilje.

Katoliški duhovnik dr. Leop. Lenard že dalj časa vali Sisifovo skalo na Šmarno goro, pa mu vselej zopet nazaj zdrkne in mu bo še večkrat zdrknila, do večnosti, ker na Slovenskem ni prostora za balkanski radikalizem g. Pašiča. To ga seveda zelo jezi in v svoji sveti jezi je pomagal raznim „državotvornim“ elementom do večjega navdušenja za razne grehe proti peti božji zapovedi. Da bodo imeli ti elementi še večjo korajžo, je proglasil peto božjo zapoved kratkoma za hudičovo delo in napisal v Žerjavovem „Slovenskem Narodu“ dolg članek za militarizem in proti miroljubnosti; pacifizem je po njegovem mnenju greh, zločin. Seveda je dobil to mnenje od zgoraj, vest mu ga ni narekovala. Ko so Orjunaši čitali take in enake miroljubnosti v „Jutru“ in njegovem kupljenem bratcu „Slov. Narodu“ in v vseh takozvanih narodnonaprednih listih, so seveda smatrali za svojo dolžnost delati proti zločinu, torej proti miroljubnosti. Šli so v Zagorje, iztrgali komunistom njih prapor in ga sežgali. Komunisti so nato naslednjo nedeljo storili isto. Orjuna je pa v svoji želji po junaštvu vzela revolverje v seboj, ko se je zbrala iz vse Slovenije, da pokaže v Trbovljah svojo „maso“, 800 mož. Potem se je zgodilo tisto, kar je razburilo ves svet: Komunist, ki je hotel iztrgati Orjuni prapor, tega ni mogel storiti, ker je prejel padel itd. Peta božja zapoved je bila prav temeljito pogažena in g. Lenard je lahko zadovoljen, še bolj pa seveda tisti zgoraj, ki si niso ničesar tako želeli, kakor krvi, ki bi z njo dokazali, da naše ljudstvo še ni vredno pete božje zapovedi, ampak da ga je treba še dalje pripravljati za vojno, da se bo še lepše klalo nego se je v Trbovljah in v svetovni vojni.

Takrat pride g. Lenard zopet v „Slov. Narod“ in pove (5. junija), da če bi bila vojna zločin, potem bi bili zločinci vsi, ki so se vojne udeležili (to se pravi, da sta pobožni Franc Jožef in neumni kranjski Janez enaka zločinc), potem pa razlaga katoliško moraliko. Ker jo kot katoliški duhovnik pozna, ima prav, da citira, samo to ni prav, da jo hvali v „Slov. Narodu“, ki je proti tej moraliki pol stoletja pisal! Takole piše: „Katoliška moralika postavlja zelo jasna in pravična načela:

1. če je vojna pravična, mora vsakdo sodelovati v oni meri, kakor država od njega zahteva;
2. če je vojna krivična, ne sme nihče prostovoljno sodelovati, kdor pa je prisiljen, da sodeluje, mora gledati, da naredi kolikor mogoče malo krivice;
3. ako človek ne more priti do prepričanja, če je vojna pravična ali krivična, naj se drži avtoritete, ki stoji nad njo.“

Tako hvali „Slov. Narod“ tisto soglasno katoliško moraliko, ki je tako daleč od Jezusovega nauka, kakor tema od solnca. Dr. Lenard si misli, da bo s tem dokazal vsaj pravičnost trboveljske vojne. V preveliki navdušenosti mu je pa nekaj ušlo. Hoteč dokazati, da češki minister dr. Švehla ni pacifist, je iskal v njegovem članku proti vojni kakšnih besed, ki bi govorile za vojno. Našel je in napisal v „Slov. Narodu“, da je Švehla jasno povedal, da so mogoči slučaj, v katerih se je potreba vojevali: „Kmet ne gre nikdar v vojno, razen, če gre braniti svojo zemljo pred napadi onih, ki ga v njegovem delu ovirajo, nikdar pa ne gre v vojno, da bi si osvojil tuje dežele“. Ta Švehlov citat je dr. Lenardu ušel, kajti s tem je prav jasno povedal, da je bila trboveljska vojna krivična od strani tistih, ki so šli osvajati si tujo deželo. —

Izgovarjal se bo, da ni mislil na Trbovlje, ampak pisal le o Radičevem pacifizmu. Kdo bi pa verjel, da je mogoče 5. junija pisati o pacifizmu, ne da bi človek mislil na par dni prej prelito kri? G. Lenard bi bil bolje storil, če bi bil ostal v službi katoliške moralike. Tudi ta vali Sisifovo skalo, ker se svet ne bo nikdar nazaj sukal, ampak tam bi imel g. Lenard vsaj stalno družino! Pri katoliški moraliki je še mnogo nevednih backov, pri „naprednjakih“ bo pa našel samo par ljudi, koritarjev; kar je mladine zraven, bo z leti dobila peruti, kakor jih je zdaj po Trbovljah že precej dobila! Uvidnost komunistov in orjunašev raste in nauk o terorizmu in diktaturi bo tem prej propadel, čim

večkrat bo mladina imela priliko gledati, kako se junaki pri preiskavi skrivajo, dočim so se v boju in tik po boju s svojimi junaštvimi hvalili.

Kdo ga je ubil?

Slov. Narod:

Izjava oblastnega odbora „Orjuna“ o Fakinovi smrti.

[Ker oblastni odbor „Orjuna“ ni smatral našega lista za vrednega poslati mu tozadevno izjavo, zato ponatiskujemo to imenitno zafrkacijo nad čistimi dejstvi. Boste že oprostili, toda tudi naši delavci imajo pravico zvedeti o najmodernejši „znalosti“ nacionalistov.]

„Ruder Fakin je bil ujet istočasno s tremi razbojniškimi tovariši. Naši četniki so zalotili Fakina z orožjem v roki, ostali trije pa so bili zmetali orožje od sebe in so ga čete našle na tleh pri krivcih. Fakin je imel v rokah karabinko, pa je ni mogel rabiti, ker so ga četniki nenadoma tesno obkolili, mu vzeli puško in je moral leči na tla, kakor se je to odredilo z ostalimi tremi, ki so jih zalotili v hiši.

Pri nadaljnjem pohodu v trg so stopali tištrine ujetniki z zvezanimi rokami na čelu spreveda, kot zaščita zoper kak morebitni zopetni napad. Ujetniki so bili po razvitju izpuščeni vsi razen Fakina, ki so o njem trdili očividci, da je on ubil s karabinko Žarka Boltavzarja.

Da se ugotovi dejanski stan, je odvedla četa Fakina v gostilno, mu kupila obed in ga v mirnem razgovoru izpraševala po inicijatorjih. Zanimal je odločno, da bi bil streljal iz karabinke, pač pa je priznal, da je bila na glave oblastnih odbornikov razpisana nagrada 10.000 D; prapori pa so bili ocenjeni vsak po 5.000 D. Izpovedal je tudi, da je inicijativa prišla iz Ljubljane, da je napovedano enako gibanje v celi državi in da to ni zadnji pokolj. Med izpraševanjem se pregledali odvzelo mu karabinko in dognali, da je bila sicer nabasana, toda po zarijavcih cevi so sodili, da ni bil iz nje odan noben strel. Četa je nato Fakina izpustila na svobodo, moral pa je pred odhodom kleče poljubiti orjunaški prapor in prositi odpustanja.

Neposredno po izpustitvi je planila v gostilno deseterica članov-domaćinov, izpraševala po Fakinu in izjavila, da se je storila usodepolna napaka, ker je bil Fakin glavni hujskač na komunističnem shodu ob 10. in so vsi ravno Fakina smatrali za onega, ki je vodil napad. Ogorčenje nad izpustitvijo je bilo splošno in težki očitki so padali na četo. Ugotovilo se je, da se Fakinu ni skrivil niti las na glavi, dokler ga je imela med seboj četa. Vsaka trditve o kaki justifikaciji je plod zlobe „Slovenčevega“ dopisnika, je brez vsake podlage in prosto izmišljena.

Ako pa so bili v gostilni navzoči med raznimi gosti tudi ogleduhi napadalcev, so gotovo slišali izpovedbe Fakinove in so imeli dosti vzroka, da se znebe predvoditelja, ki je po porazu postal izdajalec. Material, najden pri Fakinu, imajo naši člani in ga predložijo oblasti na vpogled.

Skrivati nimamo ničesar, mirno čakamo izida uradne preiskave.

Oblastni odbor „Orjuna“ za Slovenijo.

»Slovenčev« komentar.

Eins — zwei — drei — hokus pokus — sehen Sie! V Trbovljah so ubili rudarja Fakina. Pa je reklo „Jutro“: Eins, to ni res! „Narod“ je seveda molčal, kakor mora plačani hlapec molčati. Pa so rekli

zwei: Fakin je ubit, pa nihče ne ve, kdo ga je. Njegov slučaj je „nepojasnjen“. Pa so rekli v „Jutru“ drei: Mogoče so ga pa komunisti sami ubili? In promptno je napravila „Orjuna“ hokuspokus in napisala „uradno“ poročilo, da so Fakina ubili — komunisti, ker je razodel orjunašev vse njihove „skrivnosti“, n. pr. skrivnost nagrad, koliko jih je bilo razpisanih na zaplembo praporov in podobne čenče. Namreč takrat, ko je ubogi zvezani Fakin te skrivnosti pripovedoval orjunašem, takrat ko so mu tiščali glavo v krožnik vrele juhe, baš takrat so povabili orjunaši k tej posebne vrste slavnosti vse komunistične voditelje, da so na svoja ušesa slišali, kaj pripoveduje in izpoveduje zvezani Fakin! — Sehen Sie!

ŠE NEKAJ OPOMBE.

Nadalje poroča „Slovenec“, da je uradna komisija že ugotovila, da sta delavca Fakina umorila dva slovenska orjunaša. Preiskava gre zdaj za tem, kdo sta bila ta dva. Iz neke notice bi bilo razvidno, da pri „Slovenecu“ vsaj enega poznajo, ki se nahaja na Dolenjskem. Pozivljamo naše delavstvo, naj še samo v javnosti poroča, kar ve o tem. Morilcev na vsak način ne bo več mogoče zakriti, vsaka malenkost pa je dobra, da pridejo tem prej na svetlo in da se potem struja, ki jih kot svoje pristaše zakriva enkrat za vselej onemogoči v našem narodu. Sicer ni problem v tem. Naša zahteva je, da se onemogoči nasilje sploh. Mi ugotavljamo javno naslednje: Nam so pripovedovali takšni orjunaši, ki so se sami udeležili trboveljskega pohoda, da so njihovi pristaši povzročili Fakinovo smrt in pripovedujejo to še s tema podrobnostima, da se je moral sam ustreliti, pa še očenaš zmoliti, predno je to storil. Sođrugi po Slovenskem, zapišite vse, kar so vam soudeleženci pri nedeljskih dogodkih prve dni pripovedovali!

Razno.

O tajni pogodbi konsumskih generalov smo dovolj pisali in tudi naše delavstvo se je o njej precej oglašalo. Posledica je ta, da takšne pogodbe v Kons. dr. za Slov. ne bodo več mogoče. Takšna je usoda teh stvari, če masa poštenjakov zanje zve. Zdi se nam pa, da naše delavstvo veliko manj pozna neko podobno pogodbo, ki jo je dal g. Čobal v svojem konsumu zase napraviti. Pravijo, da jo je sprejel neki občni zbor. Pa je že moralo biti strašno malo javnosti zraven, drugače bi se člani rudarskih konsumov o nji že oglašili. Ne verjamemo, da bi ti g. Čobalu bolj ponižno privoščili takšno zadevo, če bi zanj vedeli, nego jo pa člani Kons. društva za Slov. svojemu generalštabu.

Prepeluhu delajo Žerjavovci reklamo! Če pravi radikalni „prvak“ dr. Lenard v „Slov. Narodu“, ki so ga Žerjavovci kupili, da je g. Prepeluh poštenjak, potem je s tem rečeno toliko, kakor da je trojica Pašič-Pribičević-Žerjav na Slovenskem že tako pri koncu, da se ji zdi vsaka slamica bruno in da bi jih bilo tudi tistih petnajst avtonomistov dobrodošla pomoč, ki se dajo še zdaj od tega kristanovskega radičevskega „poštenjaka“ za nos voditi.

Nov tittel. Z imenovanjem obeh doktorjev, Bal-tiča in Pirkmayerja, za velika župana v slovenskih oblastih in dosedanji ljubljanski veliki župan Šporn nič izgubil na svoji veličini. Nasprotno, dobil je še večji naslov, nego ga je prej imel. Postal je namreč „ekspozirani načelnik, ministrstva notranjih zadev pri oblastni upravi v Ljubljani“, — Zdaj, ko je že slovo vzel, mu ga ne maramo dosti greniti, saj nazadnje kakor nič dobrega tudi nič slabega ne vemo iz njegove prakse. Kvečjemu bi to bilo, da

Pravo

Schichtovo - milo z znamko „Jelen“

je najboljšo in v uporabi najcenejše milo na svetu.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

so se v njegovi eri zgodili trboveljski dogodki, kar bi v vsaki drugi napredni državi sicer zadostovalo, da bi takšen za red odgovorni državni funkcionar ne smel nikoli več nastopati v javnosti, pri nas pa seveda še nismo tako napredni, da bi mogli takšna načela uveljavljati. Naj gre v miru. In še to v slovo: Če bo njegova nadaljnja plača tako velika kakor njegov nadaljnji naslov, potem pomilujemo sami sebe kot davkoplačevalce.

Radi binkoštnih praznikov izide prihodnja številka „Napreja“ šele v torek zvečer z datumom prihodnjega dne. Ker tiskarna na binkoštno soboto popoldne tudi ne dela, smo morali sobotno in nedeljsko številko združiti.

Radikalni glasnik glasilo slovenskih radikalcev, se je postavil v svojih poročilih o nedeljskih dogodkih popolnoma na isto stališče, ki sta ga zavzela „Jutro“ in „Narod“. Istotako poziva vlado, naj pokaže „močno roko“ in naj vsem, ki ne trobijo v njen rog, uniči še tisto ničlico svobode, ki jo „uživamo“ v tej državi. To je treba ugotoviti in si vse dobro zapomniti.

O kongresu amsterdamske strokovne internacionale, ki se je vršil te dni na Dunaju priobčimo v prihodnji številki obširnejše poročilo.

Opozicijski blok je v četrtek razpravljajo o trboveljskih dogodkih. Sestavili so neko pismo, ki so ga poslali kralju na Bled. Dr. Korošec pojde v Slovenijo, ostali šefi opozicijskega bloka razen Davidoviča, ki ostane v Beogradu, se razkrope na vse strani. Sestanejo pa se v nekaj dneh v Ljubljani, od koder bodo zaprosili za avdienco pri kralju.

O Radiću poročajo, da se nahaja še z dvema drugima svojima poslancema v Moskvi, kjer se pogajajo glede vstopa svoje stranke v komunistično kmetijsko internacionalo.

Rumunska uradna brzojavna agencija zavrača vse vesti o uporu v Rumuniji kot neosnovane in jih imenuje borzne maneuvre. Bo že to res, da so ta uradna zavračala obupni borzni maneuvri, ki naj pomagajo še za nekaj časa vzdržati v svetu kurz sedanjega političnega sistema na Rumunskem.

Francoski letalec Pelletier nadaljuje svoj polet okoli sveta in je že priletel na japonsko.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“. Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27 — Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

Medeni muholovec „Medos“
polovi vse muhe. Dobi se v vsaki trgovini. Zahtevajte izrecno „MEDOS“.

Aparat rimske cerkve.

[Iz „Proletarca“]

Izmed vseh ver na svetu ima rimsko katoliška najmočnejši aparat. Vatikan je njeno središče. Papež je božji namestnik na zemlji. Dasi po zedinjenju Italije nima svoje države, si je ohranil diplomatski štab, katerega vedno izpopolnjuje. Papeževi diplomati se nahajajo v skoro vseh glavnih mestih raznih držav po vsem svetu, v katoliških in nekatoliških. Mnoge države imajo pogodbe s papežem in svoje poslanike v Vatikanu.

Katoliška vera je edina pomembna vera, ki neguje politični aparat. V bivši Avstriji je imela mogočno politično stranko razdeljeno po narodnostih. V sedanji Avstriji je klerikalna stranka tudi najjačja stranka. V Sloveniji je klerikalna stranka najjačja. [Seveda velja to le za tiste, ki merijo jakost strank po številu volilnih backov, ur. „N“] V Nemčiji je katoliški centrum ena izmed najmočnejših strank. Popolari [klerikalci] v Italiji so se tekom zadnjih sedmih let zelo razvili in so dobili precejšnjo politično moč, vendar so pri zadnjih volitvah izgubili mnogo glasov, ker jim Vatikan ni šel dovolj na roko. Rajši kakor da se zameri Mussoliniju, je prepustil radikalno krilo klerikalne stranke fašistovskemu terorju na milost in nemilost.

Klerikalci v Mehiki prizadevajo ljudski vladi mnogo preglavic. Klerikalci v južnoameriških republikah so močan element. Španija hira pod peto klerikalizma, ki se igra z nevednostjo španskega ljudstva.

V Zedinjenih državah klerikalci nimajo svoje stranke. Poslužujejo se pa enake taktike kakor naprednjaki: svoje ljudi vrivajo na liste republikanske in demokratske stranke. Veliko odgovornih mest zavzemajo razkričani klerikalci.

Klerikalizem je mednarodno gibanje, podložno papeževi vladi v Rimu. Klerikalizem je kot politično gibanje sovražnik socializma; klerikalizem je sovražnik napredka; četudi se klerikalizem kmalu prilagodi razmeram, je vendar sovražnik znanosti in ljudskih interesov.

Nobeno gibanje na svetu nima toliko plačanih ljudi kakor klerikalno. Tudi druge vere imajo duhovnike; toda njihove organizacije so v primeri s katoliško hierarhijo malenkostne.

Katoličani imajo na tisoče cerkva, v katerih se vrši vsak teden na stotine shodov. V svoji oblasti in pod svojim vplivom imajo tisoče ljudskih in srednjih šol in precej univerz. Katoliška cerkev ima mnogo bolnišnic, sirotišnic in drugih dobrodelnih zavodov. Katoliška cerkev kontrolira

stotine časopisov in revij, veliko pa jih ima pod svojim vplivom.

Katoliška cerkev kot taka je največja trdnjava nazadnjaštva.

Do 400.000 katoliških duhovnikov na svetu skrbi za utrjevanje papeževskega krščanstva, ki je oddeljeno od Jezusovega bolj kakor luna od zemlje.

Katoliška cerkev ima kopo kardinalov in diplomatov, 1650 škofov, 360 misionskih škofov, nad 300.000 duhovnikov, 10.000 ameriških in evropskih misionarjev, 5000 misionskih duhovnikov-domačinov v „paganskih“ deželah. 5000 misionskih bratov, nad 30.000 misionark in na tisoče nun ter usmiljenih sester.

Na raznih misionskih postajah deluje za „izpreobrnjenje“ paganskih narodov: 2549 franciskanov, 1879 jezuitov, 1180 pariških misionarjev, 1058 kapucinov, 650 lazaristov, 575 redemptoristov, 575 očetov sv. duha, 538 avguštincev, 505 belih očetov, 500 dominikancev, 440 oblatov, 407 saleziancev, 400 maristov, 266 misionarjev srca Jezusovega, 246 misionarjev iz zavoda v Steylu, 165 benediktincev, 130 milanskih misionarjev, 130 avguštinskih eremitov, 110 konventualov 100 karmelitov, 75 pasionistov, 48 palotincev, 45 silvestrinov, 30 premonstratov, 20 servitov in 8 trinitarcev, skupaj 10.829 ljudi. Pagani so torej z „dušnimi“ pastirji precej dobro preskrbljeni.

Razen duhovščine ima aparat rimske cerkve na tisoče laikov, fratrov, cerkvenikov, sester itd.

Božja pota služijo cerkvi kot eno najboljših sredstev za zavajanje nevednega ljudstva. Samostani so njeni gradovi. Katoliška cerkev je organizacija, Vatikan je njen absoluten gospodar. Demokracije ne pozna. Opozicije ne trpi.

V dobi, ko padajo prestoli, katerim je cerkev tako zvesto služila, v dobi, ko se ljudstvo prebujajo in zahteva svojih pravic, je nastalo za cerkev vprašanje: „S kom?“ Kot celota služi avtokraciji in izkoriščevalcem. Za potolaženje nezadovoljnih vernikov pa je ustanovila razne odbore in radikalna krila v svojih strankah, ki zahtevajo socialne reforme.

Izmed vseh krščanskih cerkva ima katoliška razen pravoslavne največ obredov, ki jih je podedovala od paganov ter jih nekoliko preuredila za svoje potrebe. Nobena religija, razen morda pravoslavne pod bivšim carizmom, ne uganja toliko pompa kakor katoliška. [Tu naj se zamislijo vsi tisti, ki hočejo pomagati Kristanu s pompom vsedelavskih procesij Op. ur. „N“]

Kljub temu, da ima katoliška cerkev eno najpopolnejši in najbolj discipliniranih organizacij na svetu, vendar njena moč hira in njen vpliv pada. To čuti tudi Vatikan, zato študira, kako asimilirati cerkev novemu mišljenju med masami in novim gospodarskim razmeram. To, kar je bila, ni več. Bili so dnevi, ko je bil papežev Rim sposoben strmoglaviti natmogocenejšje vladarje z enim samim dekretom: z izobčenjem. Moč božjega namestnika na zemlji se ni mogla primerjati z nobeno drugo vladarsko močjo. Vsi mogotci so tekmovali za naklonjenost. Danes je Vatikan le še orodje v rokah mogotcev.

Ljudska tiskarna d. d. v Ljubljani

sklicuje, v soboto, dne 28. junija 1924 ob 3. uri popoldne v „ZADRUŽNI DOM“, v Ljubljani VII, Zibertova ulica 269 svoj

redni občni zbor.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Predložitev računskega zaključka (§ 31).
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o razdelitvi čistega dobička (§ 31).
5. Samostojni predlogi.
6. Slučajnosti.

§ 28. Vsaka delnica daje pravico na en glas.

§ 27. Glasovalno pravico na občnem zboru imajo oni delničarji, ki so vpisani v delniško knjigo družbe.

§ 28. Občni zbor je sklepčen, če je na njem zastopana vsaj ena desetina vsega delniškega kapitala.

UPRAVNI SVET.

Dopisi.

CELJSKA DNEVNA KRONIKA.

[Bivši Habsburgovci so tudi agitatorji za Orjuna.] Z dobro namazanim jezičkom hodi po Celju dama, ki ji je ime Müllerjeva, a še rajši ima, če jo imenujejo „gnädige Frau Baronin Müller.“ To je žena bivšega avstrijskega okrajnega glavarja Müllerja v Celju. Ženska, ki je ves čas uživala sadove delavskih in kmetijskih rok, je zelo domišljava in častihlepna. Trdi, da je voditeljica ženskega društva proti vojni. V svoji „delavnosti“ se ni niti naučila našega jezika, ker običajno v Avstriji za dame, ki so bile „gnädige“, ni bil potreben. Ta jugoslovanska baronesa širi sedaj vesti o trboveljskih dogodkih, da so bili komunisti vsega krivi ter da so Orjunaš prav ravnali. Tak je pacifizem, ki nam ga

bodo prinesli propali avstrofilci, ki gredo za tem, da bi še vedno lenuhi vladali.

[Ordo izzivanje Orjunašev na celjskih ulicah.] V nedeljo zvečer, ko so se vračali delavci iz Zagorja domov, je stala na kolodvoru cela gruča mladih frkolinov in izzivala. Med temi ljudmi smo videli tudi trgovske nastavljenice in frajle, ki so se odlikovale s tem, da so vodile orjunaše na roki in kričale „Živela Orjuna!“ itd. Nekaj je bilo tudi odraslih ljudi na postaji, med njimi neki g. Sirec, bivši k. u. k. Feldwebel, ki je imel ves čas vojne diplomo „unentbehrlich“ v celjskih pisarnah. Uradoval je kot „Rechnungsunteroffizier“, kar mu je bilo bolj simpatično, kakor pa iti proti „sovražniku“ v fronto. Saj je tudi več neslo. Oni, ki so bili v fronti, so zgubili zdrave ude in so brez nog. Ljudje Sircove sorte so se pa znebili revščine in so postali fabrikanti. Gospod Sirec je bil kot feldwebel jako strog, posebno če je kdo reklamiral svoje solde. Torej kapitalist hoče svoje ljudi tudi sedaj imeti, ki bi mu bili „gehorsam“, kakor v bivši Avstriji. Nam je sicer prav, da so se pokazali tisti, ki so imeli od vojne dobiček ni nam pa prav če nas mislijo sedaj oropati naših človeških pravic in uvajati balkanizem najgrše vrste. Pri trdki Stermecki je neki nastavljenec, ki je pljunil pred rdečo zastavo. V Gaberjih je Orjunaš neki brivski pomočnik, pri trdki Lesjak na Bregu pa pekovski. Tako! Delavci, ali se zavedate, da vi redite to nevedno armado s tem, da kupujete v trgovinah, kjer so zaposleni orjunaši in se pustite briti od orjunašev? Ali mislite, da je treba shoda za odpravo teh razmer? Ne, mora biti vaš odgovor! Treba je bojkotirati tiste, ki ste jih dosedaj podpirali in takoj boste videli uspeh. Mlade in neizkušene fantaline je treba razorožiti z načelom javnosti, če jih politična oblast ne razoroži. Prihodnjič bomo objavili vse trgovine in osebe, ki pripadajo Orjuni. Za nas socialiste brez razlike frakcij bo moralo vetjati geslo: Svoji k svojim!

(Drzno izkoriščanje delavcev se pojavlja dan za dnem vedno opasneje.) Namesto, da bi zaposlili kapitalisti delavce, ki so brez sredstev, zaposlujejo kmete, kateri zaposlujejo na svojih domovih spet dninarje za nesramno nizke plače. Celje je bilo z ozirom na delavske mezne pogoje vedno eno izmed najslabših mest na Slovenskem. Zato je pa v Celju šla podjetnikom pšenica v klasje. Temu so mnogo krivi sicer delavci sami, ker se ne zavedajo svoje razredne dolžnosti, na drugi strani pa podjetniki, ki so popolnoma reakcionarni in se boje za svoje profite, ki jih imajo od nezavednih delavcev. Ali mislite, da delajo tako samo posamezni kapitalisti? Ne, tudi pri mestni občini so zaposleni kmetje iz Košnice in iz Podčetrka. Oni iz Podčetrka zaposluje doma dninarje. Ali ne bi bilo bolje, da ostane kmet na svoji kmetiji, dninar bi pa šel k občini? Morda nam bo znal gospod Marn to zadevo brez tožbe pojasniti?

(Orjunašem rase greben.) Od nedelje sem, odkar so napravili justifikacijo v Trbovljah, ne da bi jih državne oblasti zato kaznovala, se hočejo tudi v Celju uveljaviti kot komandanti. Nekemu kavararju, ki je baje pristaš celjskih Nemcev, je neki odvetniški pisar-orjunaš ukazal, da tekom 3 dni odstrani neko zgodovinsko sliko. To se dogaja v Celju, kjer imajo Nemci svojega poslanca Schauerja. Nas socialiste spor med nemško in slovensko buržoazijo ne zanima, ker vidimo v obeh principialnega nasprotnika, vendar nas zanima to v toliko, da je Pribečičev in Pašičev režim uvedel protustavno dve vrsti državljanov in odpravlja zasebno lastnino — samo Nemcem. Nam socialistom in delavcem služijo takšni dogodki v ilustracijo, da tistim navnim delavcem v Korenovi grupi pokažemo, da ne pomenijo poslanci in ljudska množica v dobi reakcije brez organizacije nič, organizacije pa vse. Zato, sodrug, ojačite socialistične strokovne in gospodarske organizacije!

Iz Trbovelj. [Pogled na polje laži.] To polje laži je hinavec „Jutro“, ko piše o krvavih dogodkih v Trbovljah. V št. 131. je dokazalo, kako se da vsa stvar lepo naslikati: kako je prispel spreved Orjuna med prepevanjem in med sviranjem godbe — pozabilo je na nabasane revolverje — osvobodjeval starčke šestdesetih, sedemdesetih let, ki so že nesposobni za takšno naporno delo, kakršno je v trboveljskem rudniku. Vsej javnosti je znano, da rudar s sedemdesetimi leti ni sposoben za drugo, kakor — če je toliko srečen — da se po cesti s palico še kaj premiče. Delavec, ki si dogodke gledal in o njih slišal, potem pa „Jutrove“ zavistosti čital, obsodi to plahto laži, ne kupuj in ne podpiraj je več, čitajo naj jo orjunaši in naj jo čitajo tisti, ki šolajo svoje sinove na račun delavskih žuljev, da bodo požigali delavske domove, ki so sezidani iz krvavih delavskih žuljev. Predvsem pa moramo obžalovati duševne revčke iz razrednih delavskih vrst, ki povzročajo s svojo moralo nasilnosti, da se orjunaški revolverji bašejo in streljajo proti onemogli starčkom. Delavci, nikdar ne bomo pozabili žrtev 1. junija, nikdar ne smemo pozabiti, iz katerih lokalov merijo revolverji na zasluženi proletariat. Delavci, če tega ne bomo pozabili in če bomo po nenasilnem socialističnem programu delali, bo to še veliko bolj pokalo proti revolverjem kakor pa strojnice in topovi! — Eden, ki ne mara revolverjev basati.

Delavec z dežele o konsumskem gospodarstvu. [Odlomek iz pisma.] Davno že čutimo, da ima konsum neke velike vrzeli, da ni uspeha, čeravno

ih člani z milijoni bašemo. Če v vodstvu ne bo bolje, bomo izstopili tudi mi trajni člani. Vsak siromašni trgovec si lahko pomaga, če je skrben in trezen, le konsum si ne more! Revizijsko poročilo nam je nekaj pojasnilo ali srčno malo; vrzeli v konsumu so še večje — ali gospodje pošteni? jih znajo prikriti. Čudno se mi zdi, da se takšno vodstvo z železno metlo ne pomete. Imel bi še kaj več pisati ali mi časa manjka. Pa tudi se mi v takšnih zmešnjavah, kakor jim imamo, vse mrzi...

Videm pri Krškem. [Zalostni pojavi.] Ponoči med 1. in 2. junijem je mladenič I. V. z nožem zabodel v prsi kmetskega fanta M. B. Zjutraj sta bila odvedena prvi v zapor, drugi pa v bolnišnico. Kako mučno mi je bilo gledati solzne oči staršev obeh nesrečnikov, ki so oboji proletarci. Po mojem mnenju niso oni toliko krivi nesreče sinov, ampak je kriv današnji korupcijski družabni red. Temu priti v oči je danes čisto lahko. Organizirajte se v „Kmetstvo delavski zvezi“, prirejte ob nedeljah sestanke s svojimi sinovi in hčerami, pa ne bodo izostali le takšni žalostni pojavi, marveč bo organizacijsko delo rodilo tudi obilo drugih sadov. M. P.

Naša socialna zaščita. V materialnem skladišču drž. žel. v Mariboru je reducirani pisarniški sluga, vojni invalid, s 50% delanemožnosti. Sprejela ga je v službo direkcija bivše južne železnice na Dunaju l. 1916, in sicer je bila njegova prošnja večkrat odbita, ker je Slovenec. Od tega časa je vršil službo v Mariboru v popolno zadovoljstvo svojih predstojnikov. Tembolj ga je iznenadil odlok o njegovi redukciji, ker bi pač po vsej človeški pravici in frazah naših nacionalistov lahko pričakoval, da mu v lastni državi pustijo oni borni kruhek, ki mu ga je dal tujec. Zakon o socialni zaščiti sicer predpisuje zaposljevanje v državni službi v prvi vrsti vojne invalide, toda zakoni, ki bi delavstvu koristili, se ne upoštevajo in se v sodobni gnolobni buržoazni družbi tako dolgo ne bodo, dokler ne bomo imeli delavci moči, da izvajanje zakonov izsilimo. Gospodje pri prevečbeni komisiji najbrž tega zakona ne poznajo, ali pa se jim ga ne zdi vredno izvrševati. Resnega vzroka za njegovo redukcijo ni, kvečjemu ga je iskati v antipatiji do njegovega političnega udejstvovanja. Ali so morda gospodje mnenja, da se lahko vojni invalid od vojaške mirovine preživlja [v tem slučaju s 300 — čitaj tristo — kronami na mesec!] in mu ni treba dvojnih dohodkov od države, ker bi sicer prehitro obogatel in bi tako postal iz brezdomovince domovinec. Sicer pa itak vemo, da smemo od vladajočih mogotcev pričakovati samo tisto, kar si bomo sami izbojevali. Vsekakor pa si je treba ta slučaj dobro zapomniti, da bomo znali naše sinove in mladino poučevati, da služijo ime „Domovina“ kapitalistom in nezavednim delavcem za plašč, pod katerega skrivajo svoje roparske lopovščine in žrtvam teh lopovščin ne pustijo niti trdo zasluženega kruha. Tudi temu nezavednemu delavstvu, ki je zbrano pod nacionalno kapitalistično zastavo, pod katero pobija svoje lastne brate, če so drugačnega prepričanja, naj bo to resen opomin, da že končno zapuste te tudi njim škodljive postojanke, ker se jim bo sicer podobno, če ne še slabše godilo. — Človek brez doma.

V Krškem imamo sobnega slikarja, ki ima vajenca. Ta vajenec ni vajenec samo za slikanje pri mojstru, ampak tudi za to, da prav po srednjeveško streže — mojstrov ženi. Ne samo, da ji mora drva nositi in pometati ter čistiti stanovanje, mora tudi pomivati posodo ter varovati njenega malega otroka. Pozivamo dotičnega, da vzame svojo ženo malo bolj v strah in ji dopove, da je vajenec zato pri njem, da se nauči slikanja, da pa je žena zato pri njem, da skrbi za domače gospodinjstvo in otroke. Če dični mojster še ne bo napravil reda, bomo objavili imena, da bodo tudi v Ljubljani pri merodajnih oblastih vedeli, kateri ljudje v Krškem še ne znajo spoštovati zakone in se ravnati po njih.

Strokovno gibanje.

O ČLANSKEM IN MEZDNEM GIBANJU OKROŽNIH STROKOVNIH TAJNIŠTEV V CELJU IN MARIBORU V L. 1922.

Okrožno strokovno tajništvo v Celju nam pošilja sledeče podatke:

Živilski delavci:
Organiziranih 1. januarja 1922: 31. dec. 1922:
Peki in mlinarji v Celju 65 članov 50 članov
delavci zdravilišča v
Rogaški Slatini 40 „ 35 „
pivovarniški delavci na
Laškem 8 „ — „
pivovarniški delavci v
Žalcu 5 „ — „
skupaj 118 čl. — 33 čl. = 85 članov

Mezdna gibanja; zahtevali: dosegli:
V Rogaški Slatini 50% 20 do 30% poviška
na Laškem — 20% „
peki v Celju 50% 40% „
mlinarji v Celju 40% 20% „

Pekovski pomočniki so stavkali 10 dni, vsi drugi so dosegli svoje zahteve brez stavke. Osebnih intervencij se je izvršilo 75. pismenih pa 108. Shodov je bilo 19.

Poleg tega je imelo okrožno strokovno tajništvo organiziranih v svojem delokrogu v začetku leta 1922, koncem leta pa 2319 članov. V stavki so bili kovinarji 67 dni, krojači 4, peki 10, mizarji 4, zlatarji 10 dni, lesni delavci so stavkali v juliju

Obdrži zdravo telo,
Za usta, zobe grlo...
Odol rabi!

Misli boljše!

[? dni], rudarji tudi [? dni]. Izpri so bili lesni delavci na Polzeli. Za 12 različnih organizacij je bilo skupnih intervencij [tudi pismenih] izvršenih 1117, shodov pa 174. V 29 različnih krajih obstaja več podružnic raznih strokovnih organizacij, za vse te je tajnik v Celju premalo.

Okrožno strokovno tajništvo za mariborski okraj podaja sledeče podatke:

Živilski delavci:			
Organiziranih dne 1. jan. 1922: 31. dec. 1922: shodov:			
peki v Mariboru	113	105	18
pivovarniški del., Maribor	176	39	13
špedicijski del., Maribor	56	35	15
mlinarji, Maribor	102	36	9
v Račjem	37	38	6
peki v Ptuj	14	18	5
skupaj	500	271	67.

Mezdna gibanja so iztekla sledeče:

	zahtevali:		dosegli:		članov:		udeleženih:	
	90%		54%		65		16	
peki v Mariboru	90%		54%		65		16	
mlinarji v Mariboru	85%		70%		52		3	
pivovarniški, Maribor	90%		55%		212		2	
kletarji, Maribor	75%		49%		16		3	
špedicijski, Maribor	30%		30%		46		4	
mlinarji v Pekrah	35%		25%		5		1	
peki v Ptuj	87%		46%		16		6	
lov. za drože, Račje	100%		46%		36		1	

skupaj povprečno 46,87% 494 37.
V mariborskem okrožju je bilo vseh članov raznih strok začetkom leta 3278 in koncem leta 3257 torej za 521 članov manj.

Specifikacija k računskemu zaključku SDU v Celju za I. četrtletje 1924.

Zap. štev.		Podružnice	Kosmati prejemki podružnic S. D. U. od 1. II. do 30. IV. 1924																					
			Na prispevkih												Na pri- stopninah à Din 2:50 à Din 5—			Na izkaz- nicah in duplikatih			Na raz- nem		Skupajj	
			I. razreda			II. razreda			III. razreda			IV. razreda												
			Št.	D	p	Št.	D	p	Št.	D	p	Št.	D	p	Št.	D	p	Št.	D	p	D	p		
1	Celje				516	2064	—	302	906	—	8	16	—	16	40	—	1	10	—			3036	—	
2	Pečovnik				4	16	—	70	210	—												226	—	
	Na račun																					154	—	
3	Št. Pavel				39	156	—	56	168	—												324	—	
4	Store				42	168	—	98	294	—	77	154	—	2	15	—						631	—	
5	Liboje				256	1024	—	206	618	—	694	1388	—	12	30	—						3060	—	
6	Gotovlje				67	268	—	102	306	—	98	196	—	3	7	50	1	10	—			787	50	
7	Litija	302	1510	—	6	24	—	442	1657	50	102	255	—	28	70	—						3516	50	
8	Maribor				358	1432	—							6	37	50				3	—	1472	50	
9	Št. Iij (na račun)																					506	15	
		302	1510	—	1288	5152	—	1276	4159	50	979	2009	—	67	200	—	2	20	—	3	—	13713	65	

Zap. št.		Podružnice		Kosmati izdatki podružnic in za podružnice S. D. U. od 1. II. do 30. IV 1924																							
				Za podpore										Za organizacijo				Za agitacijo in izobrazbo				Za razno		Skupaj			
				brez-pos.		poto-val.		se-litne		po-greb.		pravo-varst.		iz-redne		pogaj.interv.		uprava podruž.		shodi itd.		čtivo					
				D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p
1	Celje	517	50													453	07			401	—			1371	57		
2	Pečovnik																										
3	Št. Pavel															33	60							33	60		
4	Store															48	20	81	—	54	—			183	20		
5	Liboje															92	40			78	—			170	40		
6	Gotovlje															439	50	17	—	488	40			944	90		
7	Litija															115	30	32	—	135	—			282	30		
8	Maribor															664	97	418	50	270	—			1378	47		
9	Št. Iij	1176	—	25	—											216	90	139	—	270	—	5	—	1806	90		
																		127	—					127	—		
		1693	50	25	—											2063	94	814	50	1696	40	5	—	6298	34		

PREDMET		Znesek	
		Din	p
Uprava	za pisarniške potrebščine	578	40
	za stanarino i. dr.	25	20
	za tiskovine	1713	—
	za poštino	164	90
	za zavarovalnine	3972	69
	Skupaj	6454	19
Organ.	za kvoto St. komisiji	269	25
	za kongres in drugo	1292	—
	Skupaj	1561	25
Dolžniki	Slošna grad. prod. zadruga	500	—
	Konsum. društvo za Slov.	6550	—
	Podružnica S. D. U., Liboje	—	80
	Skupaj	7000	80
Upniki	Podruž. S. D. U., Maribor	66	70
	Skupaj	66	70

Opombe: Tabela kosmatih prejemkov in izdatkov podružnic SDU kaže prepis iz pomožne poslovne knjige, koliko so posamezne podružnice na prispevkih, pristopninah in raznem v 1. četrtl. prispevale v skupno organizacijo in koliko so od skupne organizacije podpor, čtiva, odškodnin itd. prejele. Kdor se hoče prepričati o točnosti te tabele, naj vzame mesečne obračune posameznih podružnic za februar, marec in april 1924., naj sešteje prispevke, pristopnine itd., njih vrste naj primerja z vsotami v tabeli in prepričal se bo, da se drugo z drugim vjemata. Isto velja za izdatke; vsak naj se informira, koliko je podružnica izdala za podpore, koliko so veljali shodi ter podružnice itd., pa bo šlo.

Manjša tabela nam kaže detajlirane upravne izdatke, izdatke za splošno organizacijo, t. j. prispevke za Stokovno komisijo, kongres, plenarne seje itd., nadalje račun dolžnikov in upnikov. Točnost te tabele je razvidna iz pobotnic, ki se nahajajo v centralnem tajništvu.

Člansko gibanje kakor tajniško poročilo sledita. Javni računi in medsebojno nadziranje nam pri-
nese ono, kar pogrešamo med delavstvom: to je zaupanje v organizacijo in zaupanje drug do drugega.

Štatsitika avtonomnih doklad. Finančna delegacija objavi v štev. 50 Uradnega lista z dne 5. t. m. dodatek k štatsitiki avtonomnih doklad, iz katerega so razvidni zneski, ki so bili za posamezne avtonomne zastope za leto 1922 in 1923 predpisani na dokladah, dočim so bili v prvotni štatsitiki izkazani samo odstotki. Obe objavi skupaj nudita torej popolno sliko štatsitike avtonomnih doklad. V vsej Sloveniji je znašal odmerni temelj doklad [državni davek] za leto 1922 Din 8,495.838.—, za leto 1923 Din 11,073.283.— celokupna vsota predpisanih doklad pa za leto 1922 Din 18,335.807.—, za leto 1923 pa Din 32,081.421.—.

Čitajte naš tisk!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

7. VI Tiskarna bratov Rumpret v Krškem 12 0

Delavci, pozor!

Moške obleke, elegantne in poceni, dobite — dokler traja zaloga — po najnižjih cenah od 425 Din dalje. Delavske hlače od 70 Din dalje. Naročila se izvršujejo točno in brzo po povzetju.

Ostroški i Kobeščak, Zagreb,
Petrinjska ul. 55.

POZOR!

Pleskarstvo, slikarstvo, črkoslikarstvo in vsa dela spadajoča v to stroko izvršujejo po najnižjih cenah in solidno. Prevzameva tudi dela na deželi. Za mnogobrojna naročila se priporočata slavn. občinstvu :-:

Petek in I. Langof
Moste pri Ljubljani — Društvena ulica 43.

Blago za obleke

in perilo, izgotovljene obleke za moške in ženske in otroke, kakor sploh vso manufakturno blago se dobi najboljšje in najceneje pri

I. N. Šoštarich, Maribor
Aleksandrova cesta 13.

Ustanovljeno 1852.

Poljanska cesta 8. **TEOD. KORN, LJUBLJANA** Poljanska cesta 8. (preje Henrik Korn.)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov. Napeljava strelovodov. Kopališke in klosetne naprave. — Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Manufakturna trgovina

Fr. Urch, Celje.

NA DROBNO. NA DEBELO.
Vse potrebščine za krojače in šivilje, kakor tudi posteljno perje in puh. žima ter morska trava po najnižjih cenah.
FRANC URCH, Glavni trg.

Primate

In izkoristite ugodno priliko kadar greste v Celje in nakupite si v veletrgovini R. Štermechl, Celje

SUKNA

in kamgarne za moške, volne za ženske, platna, cetira, hlačevine in druge manufakturne robe. Zaloga velilkanska.

Cene čudovito nizke, ter si radi tega ogromno denarja prihranite. — Trgovci engros cene. Cenik zastoji!

8. državna razredna loterija

Prvo žrebanje

8. in 9. julija t. l.

5 premij!

100.000 srečk — 50.000 dobitkov

Absolutna sigurnost in državno jamstvo!

V teku od pet mesecev izžrebalo se bode

25 milijonov in 650.000

brez vsakega odbitka v gotovem denarju.

Z eno srečko se more dobiti:

Ev. 1.500.000, 100.000, 500.000, 400.000,
300.000, 150.000, 140.000, 130.000, 100.000,
90.000, 80.000, 70.000, 60.000, 50.000 Din
itd. itd.

Cena srečk za vsako izbiro:

Cela srečka
Din 80.

Polovica srečke
Din 40.

Četrtna srečke
Din 20.

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju! Hitra in točna postrežba!

Naročila iz cele države nasloviti na uradno Glavno kolekturo državne razredne loterije

Bančno komanditno društvo

A. Rein in drug

(Oddelek razredne loterije)

Preradovičeva ul. 2 Zagreb Gajeva ulica 8.

Telefon 17-03 i 20-26. Poštai predal: 380.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE
LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR I T D

Stereotipija

Litografija

Naznanilo. NOVO ZASTOPSTVO PIVA V LJUBLJANI

S tem naznanjam, da sem otvoril v Ljubljani Sv. Petra cesta 85

Zastopstvo Götzovega piva iz Maribora

Proizvajam izvrstno marčno pivo in prvovrstno črno pivo znamke „Boks“, ki je zelo priljubljeno v športnih krogih. — Dobl se v steklenicah in sodčkih franco postaja. — Cenjene restavracije, pivnice in gostilničarje prosim, da se obračajo na mojega glavnega zastopnika **TINETA JAKŠETA** v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 85 (gostilna pri Jernejčku) dvorišče. Se priporočam

TOMAŽ GÖTZ, lastnik pivovarne v Mariboru.